

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 1	Antal sidor 2
Dokumentägare Elisabeth Skalare Levein, smittskyddssjuksköterska	Fastställare Anna Skogstam, bitr. smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2019-07-26	Giltig t.o.m. 2021-07-26

Magsjuka (diarré och kräkningar) hos barn på förskola

Information till vårdnadshavare

Magsjuka med kräkningar och/eller diarré är vanligt bland förskolebarn och kan bero på virus, bakterier eller parasiter. Smittan sprids ofta lätt. Handhygien är den viktigaste åtgärden för att förhindra smittspridning.

Magsjuka orsakad av virus är mycket smittsam. Barn med magsjuka ska därför inte vara på förskolan förrän de är helt återställda. Barnet ska inte ha kräkts eller haft diarré på minst 48 timmar.

Vid diarré efter utlandsresa ska alltid sjukvården kontaktas.

Smittvägar

Smitta sker genom att smittämnen från avföring och kräkningar kommer in i munnen. Detta sker antingen via direktkontakt med sjuka personer eller förorenade kontaktytor (till exempel golv, handdukar, leksaker, handtag och andra föremål). Orena händer är en vanlig orsak till att smitta sprids. Man kan även smittas av mat och dryck som hanterats på ett felaktigt sätt. Magsjuka kan också smitta genom aerosol (små droppar i luften) som sprids vid kräkning. Smittan kan finnas kvar i mat som inte är tillräckligt uppvärmd, eller på förorenade föremål under flera dagars tid.

Tänk på! Magsjukevirus och i viss mån även bakterier överlever frysning.

Orsaker

Virus är den vanligaste orsaken till magsjuka bland förskolebarn. Infektioner med calicivirus kallas även "vinterkräksjuka", trots att man kan bli sjuk under hela året. Rota- och adenovirus är också vanliga virus som orsakar magsjuka.

Andra orsaker till diarré är bakterier, främst salmonella, campylobacter, och EHEC. Diarré p.g.a. tarmparasiter, t.ex. Giardia intestinalis och cryptosporidier, kan också förekomma.

Inkubationstid (tid från smittotillfälle till sjukdom)

För magsjuka som beror på virus tar det oftast 1–3 dagar från att man blir smittad tills man blir sjuk. Vid andra orsaker kan det ta längre tid.

Ska barnet stanna hemma?

Ja. Barn med magsjuka (diarré eller kräkningar) ska inte vara på förskolan. Barnet ska inte ha kräkts eller haft diarré på minst 48 timmar innan återgång till förskolan. Barnet ska må så bra att det orkar delta i barngruppens vanliga aktiviteter, som kan innebära flera timmars utvistelse.

I magsjuketider kan smittspridning på förskolan begränsas genom att även syskon till sjuka barn stannar hemma.

(För barn med diarréproblematik och/eller problem med kräkningar av annan medicinsk orsak får bedömning göras i varje enskilt fall, vid behov i samråd med BVC eller behandlande läkare. Vid pågående magsjukeutbrott på förskolan bör alla barn med diarré och/eller kräkningar stanna hemma. Se under rubriken Utbrottssituation.)

Hygienråd

- Tvätta händerna med tvål och vatten
 - efter toalettbesök,
 - efter blöjbyte,
 - efter utevistelse,
 - före måltid.
- Stäng toalettlocket innan spolning.
- Lägg blöjor i plastpåse, knyt ihop och kasta direkt.
- Håll tvättställ, kranar, toaletsits och spolknopp rena.
- Personer med magsjuka ska inte hantera livsmedel.

Behandling

Det är viktigt att barn med många vattentunna diarréer och/eller kräkningar får i sig tillräckligt med vätska. De flesta infektioner läker ut av sig själva, men vid vissa infektioner kan annan behandling behövas.

Utbrottssituation

Om flera barn blir sjuka inom en kort tidsperiod är det viktigt att ta reda på om gemensam smittkälla finns. Förskolan kan också behöva införa förstärkta hygienrutiner. För att förskolans åtgärder ska ha effekt krävs samtliga vårdnadshavares medverkan. Under pågående utbrott ska alla barn som har symptom på lös mage stanna hemma, annars kan åtgärderna bli verkningslösa.

I en utbrottssituation kan inte hänsyn tas till alternativa orsaker till diarré, t ex att barnet håller på att få tänder, ätit katrinplommon, är glutenintolerant etc. Alla lösa magar betraktas som smittsamma i en utbrottssituation.

Diarré efter utlandsvistelse

Vid diarré, kräkningar eller andra besvär från magen efter utlandsresa ska sjukvården kontaktas.

För ytterligare information, läs mer på 1177 Vårdguiden:

<https://www.1177.se/Varmland/sjukdomar--besvar/mage-och-tarm/magsjuka-och-krakningar/magsjuka--diarre-och-krakningar/>